Edukacinis projektas

KNYGOS MĖNUO

KAUNO LOPŠELIS-DARŽELIS „VYTURĖLIS“

2020 M.

PRIEŠMOKYKLINUKAI KLAUSOSI IR STEBI LIETUVIŲ LIAUDIES PASAKĄ „PELENIUS IR PELYTĖ“

Pelenius ir pelytė

Gyveno žmogus ir turėjo tris sūnus. Vienas buvo labai netikęs — sėdėjo prie krosnies ir vis žarstė pelenus, anglis valgė. Tai jo nevadino tikru vardu, bet Pelenium, vis — „mūsų Pelenius“.
Suaugo jau jie visi vyrais. Ir kada atėjo laikas vesti, tėvas davė po auksinį obuolį ir liepė eiti ieškoti merginų.
— Kai jau susipiršit,— sako tėvas,— parneškit man dovanų — drobės marškinius.

Ir kiekvienas išėjo į kitą kraštą. Šitie du protingi turėjo savo merginas, o Pelenius neturėjo, tik pelenus žarstė. Išėjo jis laukan, mėtydamas auksinį obuolį, ir eina į krūmus. Lendant per brūzgynus, tas obuolys iškrito ir nusirito didelian laužan.

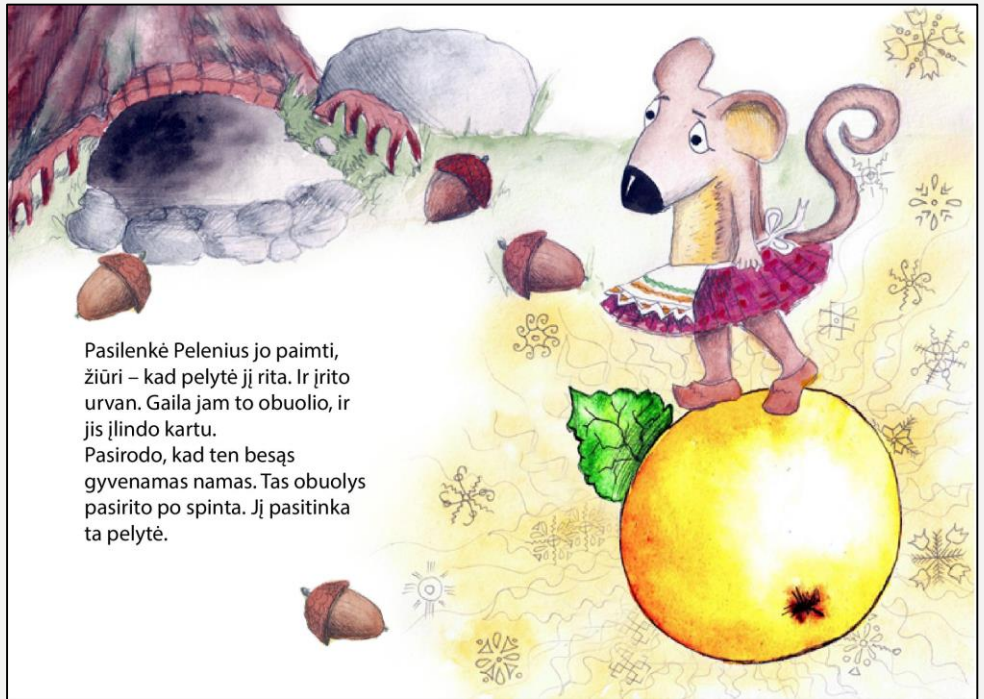

Pasilenkė Pelenius jo paimti, žiūri – kad pelytė jį rita. Ir įrito urvan. Gaila jam to obuolio, ir jis įlindo kartu.
Pasirodo, kad ten besąs gyvenamas namas. Tas obuolys pasirito po spinta. Jį pasitinka ta pelytė.

Stovi ant slenksčio ir žmogaus balsu klausia:
– Ko tu nori? Ko ieškai?
– Man tėvas davė obuolį, liepė vesti, obuolį padovanoti savo merginai. O dabar mano obuolys čia, po spinta, pasirito.
Pelytė sako:
– Aš galiu būti tavo mergina.
— Aš nieko prieš neturiu,— sako Pelenius,— kad tu būtum mano pati. Man vis tiek, ar pelytė, ar moteris. Bet kaip tave parsinešti namo — juk tu pelytė, ir tave katė suės.
Ji sako:
— Nesirūpink, tai mano reikalas, ne tavo!

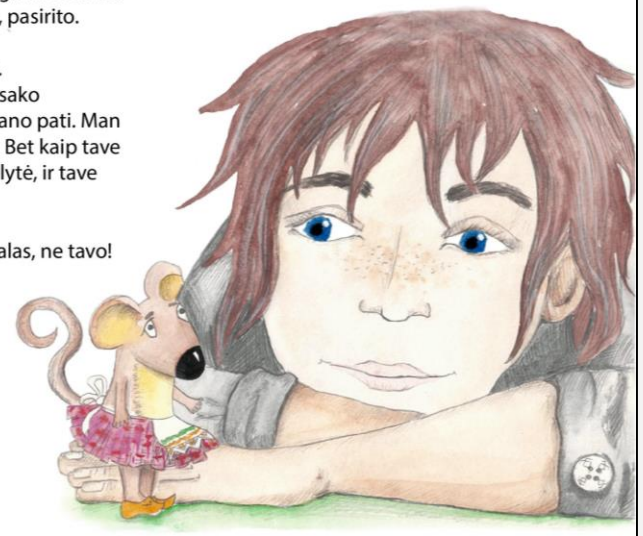

Pareina Pelenius namo ir randa brolius jau sugrįžusius.
– Peleniau, kam savo obuolį padovanojai? – klausia broliai.– Gal kokiai pelei urvan įmetei?
Tėvas paima vyresnių brolių padovanotą drobę ir sako:
– O tu gi, Peleniau, ką atnešei?
Jis sako:
– Aš galiu eit, atnešiu.

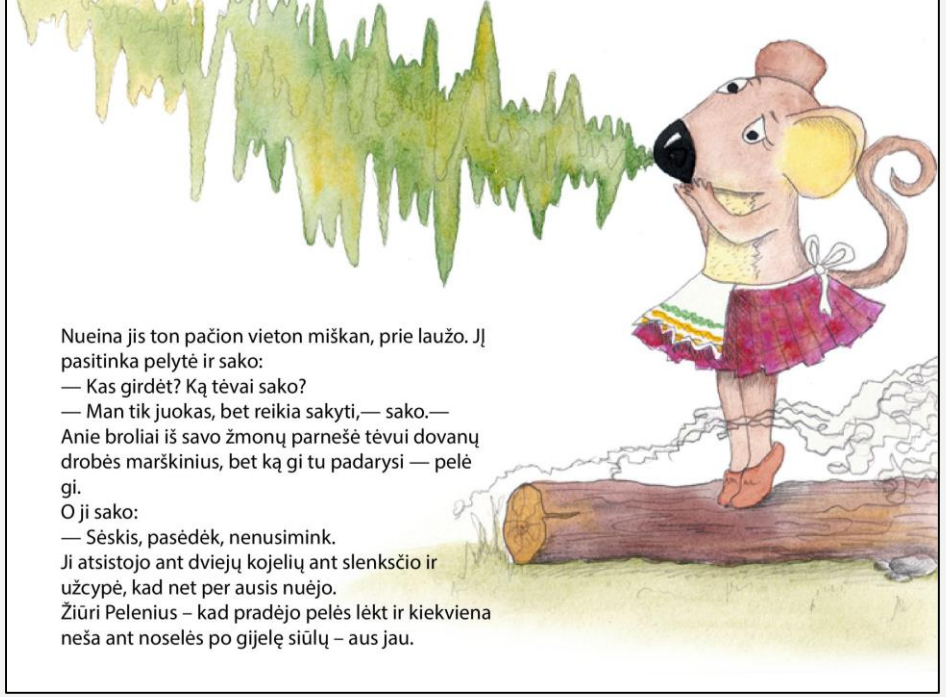

Nueina jis ton pačion vieton miškan, prie laužo. Jį pasitinka pelytė ir sako:
— Kas girdėt? Ką tėvai sako?
— Man tik juokas, bet reikia sakyti,— sako.— Anie broliai iš savo žmonų parnešė tėvui dovanų drobės marškinius, bet ką gi tu padarysi — pelė gi.
O ji sako:
— Sėskis, pasėdėk, nenusimink.
Ji atsistojo ant dviejų kojelių ant slenksčio ir užcypė, kad net per ausis nuėjo.
Žiūri Pelenius – kad pradėjo pelės lėkt ir kiekviena neša ant noselės po gijelę siūlų – aus jau.

Ir tuojau pradeda darbą: vienos išveja gijeles, kitos apmeta drobę, trečios pradeda aust. O jis žiūri – ar sapnuoja, ar tikrai taip yra. Pradėjo save žnaibyti, ar nemiega.
Per kokią porą valandų išaudė, suvyniojo, perskėlė riešuto lukštą pusiau, įdėjo ir – nešk tėvui.

Jis pasiėmė, pareina namo ir sako tėvui:
– Va ką tau įdavė.
Tėvas prasidarė riešutą, ištraukė ir žiūri, kad tas audeklas dviejų uolekčių pločio ir šimto dvidešimt aršinų ilgio. O toks tankumas, kad ugnies per jį nematyti!
Tada tėvas pašaukė tuos savo sūnus ir sako:
– Va, pažiūrėkit, kaip čia gražiai išausta. Kurgi Pelenius rado tokią žmoną?
Broliai nosis nuleido ir nekalba — nežino, kas čia yra.
Tai dabar tėvas sako:
— Parneškit pyrago — pažiūrėsiu, katra iš visų marčių man skaniausiai iškeps.
Visi broliai išeina.

Pelenius eina ir galvoja: „Su tuo audeklu gerai išėjo, bet kaip čia su pyragu? Jei ji ims minkyt, tai įklimps. Kur ji gali išminkyt?“ Atėjo Pelenius pas pelytę, o ji, ant slenkščio atsistojusi, klausia:
– Na, ką, mano mylimasis, dabar pasakysi?
Jis sako:
– Dabar jau nežinau, kaip čia bus – liepė pyragą iškepti.

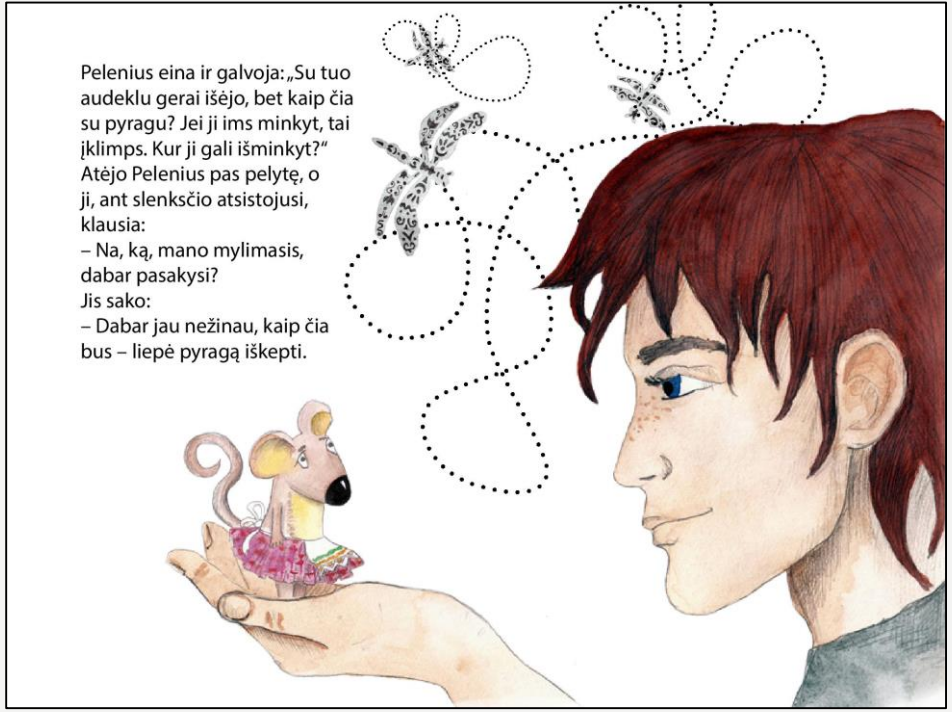

Pelytė sucypė tokiu pat balsu. Jisai sėdi, žiūri ir mato, kad eina milijonai pelių ir ant noselių neša miltų. O tie miltai žiba kaip saulės spinduliai. O kitos ant noselių neša mielių. Ir visos vienon geldelėn pila. Vienos neša, kitos pila, dar kitos minko. Jis vėl sau mano: „Gal čia sapnuoju?“ Pradeda save žnaibyt, ar nemiega. Bematant jos iškepė, suvyniojo brangian ryšulin ir padavė:
– Nešk,– sako,– pyragas paruoštas, tik nešk.

Pareina Pelenius, o broliai jau namie su pyragais. Tėvas jau paragavęs.
– Na, ką gi, Peleniau, parnešei? – klausia. Tėvas išrišo. O jau buvo pavakarys – beveik reikėjo lempą degti. Kai išrišo, nušvito visa gryčia – ir ant krosnies šviesu, ir po krosnim. Tiesiog saulė užtekėjo nuo to pyrago. Ir pradeda valgyt.
Davė sūnums ir pats valgė. Toks skonis, kad karalius dar nėra ragavęs tokio pyrago. Tėvas ir sako:
— Kas ten per moteris, kad už tavęs eina ir tokius audimus gali aust, tokį pyragą kept?!
O Pelenius pareina ir vėl lenda į pelenus žaisti.
Dabar tėvas sako:
— Eikit ir parvažiuokit su savo žmonom.

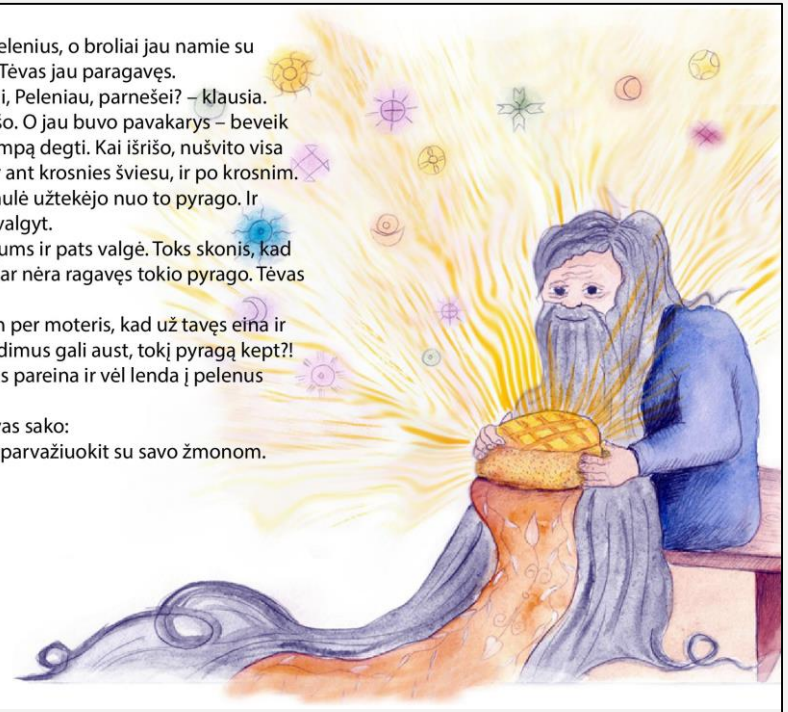

Išėjo visi. Pelenius eina ir galvoja: „Na, kaip ją parvesti juk ji pelė – katė pagaus, ir po visam. O ji vargšė stengėsi, audė, kepė“. Ateina, o pelytė jau belaukianti.
– Na, ką dabar sakysi, numylėtasis?
– Tą, – sako, – sakysiu, kad renkis ir važiuojam pas tėvą, bet tavęs nuo katės neapginsiu.
Ji sako:
– Ne tavo reikalas! Pasėdėk truputį, aš persirengsiu.

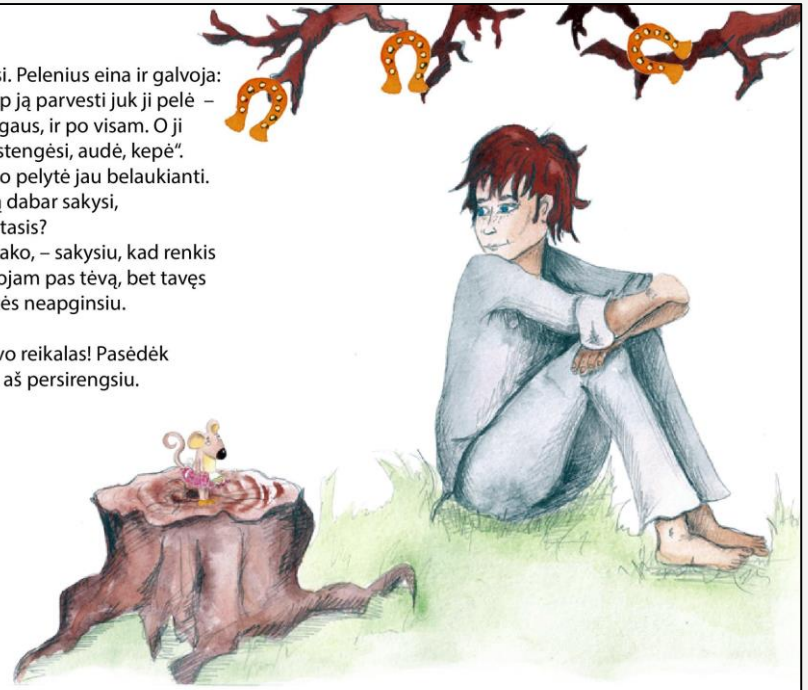

Jis atsisėdo, pasirėmė ant stalo alkūne. O ji atsistojo ant slenksčio, užcypė vėl tuo pačiu balsu – kad pradėjo lėkti pelės, ir kiekviena nešė po pelės kailį ir vis ant jos vilko. Paskui atvažiuoja dvylika blusų ir atveža auksinį šaukštą. O dar dvylika blusų šoka prieš įkinkytąsias. Pelės ją įvelka kailiniuosna, pasodina tan šaukštan. Ji ir sako Peleniui:
– Aš jau važiuoju. O tu eik paskui mane.

Tos blusos iššoko iš urvo, tempia tą šaukštą, o tos dvylika pirma šokuoja. Kai visos iššoko iš to urvo, viena didžiausia pelė ištraukė auksinį kardą ir padavė Peleniui.
– Dabar jums laimingos kelionės!
Ir važiuoja. Dvylika blusų veža šaukštą, dvylika šokuoja prieš, o toji jaunoji pelių kailiuose neapsiverčia, kaip kukuliukas tame šaukšte guli.

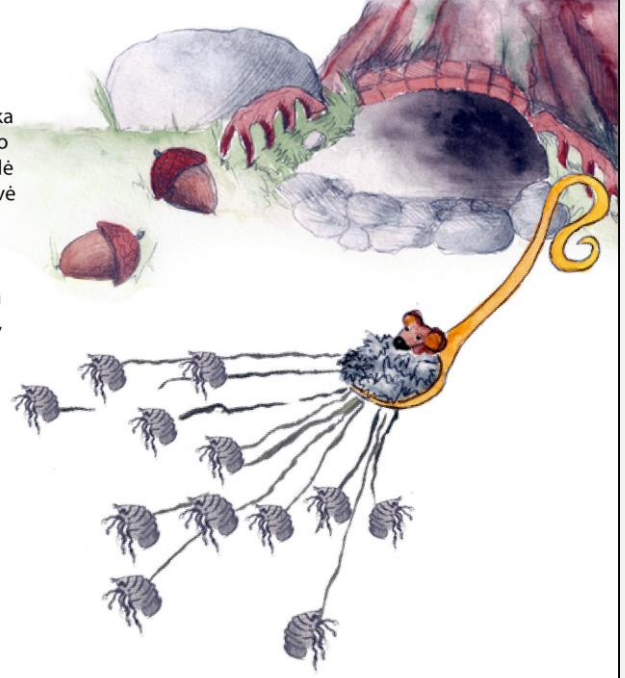

Privažiuoja didelę upę. Per tą upę lieptas žmonėms pereit. Sustojo prie to liepto, ji ir sako:
– Tik įsidėmėk, ką aš tau pasakysiu: kai privažiuosim pusę liepto, perkirsk mane šituo kardu pusiau.
O jisai:
– Kaip aš tave kirsiu: nors tu ir pelė, bet vis tiek mano žmona.
— Negailėk manęs. Jei nekirsi, tai abu prapulsim.
Kai privažiavo pusę liepto, Pelenius, paskui eidamas, kirto tuo kardu pelytę pusiau. Viena jos pusė su puse šaukšto ir su puse blusų krito vienan šonan, o kita — kitan.

Iššoko tos blusos ant kito kranto ir pavirto dvylika gražiausių eržilų, šaukštas – gražiausia karieta. O tos, kur šokinėjo priešais, – dvylika ginkluotų gražiausių raitelių su trimitais. Tie uždėti pelės kailiai – brangiomis sukniomis, o ji pati – gražiausia karalaite. Pelenius pažiūrėjo į save – kad jis jau ne Pelenius prastais rūbais, o karalius.

Prieina karalaitė, ir abu sėdas auksinėn karieton. Ji ir sako:
– Tu esi valdovas, kur įsakysi – ten karieta važiuos.
Važiuoja jie dvylika eržilų pakinkytoj auksinėj karietoj, dvylika raitelių su trimitais prieky joja. Važiuoja, net žemė dreba, tik dulkės pilas!

Visur kaimuos žmonės mano, kad karalius važiuoja. Ir jo broliai išėję mato: trimitai dideli, eržilai gražūs – tikrai karalius važiuoja. Karieta suka Peleniaus tėviškėn, atšlaimėlin. Tie du broliai pasislėpė ir žiūri, kas atsitiko, kad karalius čia suka. Dvylika eržilų išlaužė visas tvoras. Raiteliai nulipo nuo arklių, savo ginklais gerbia karalių.

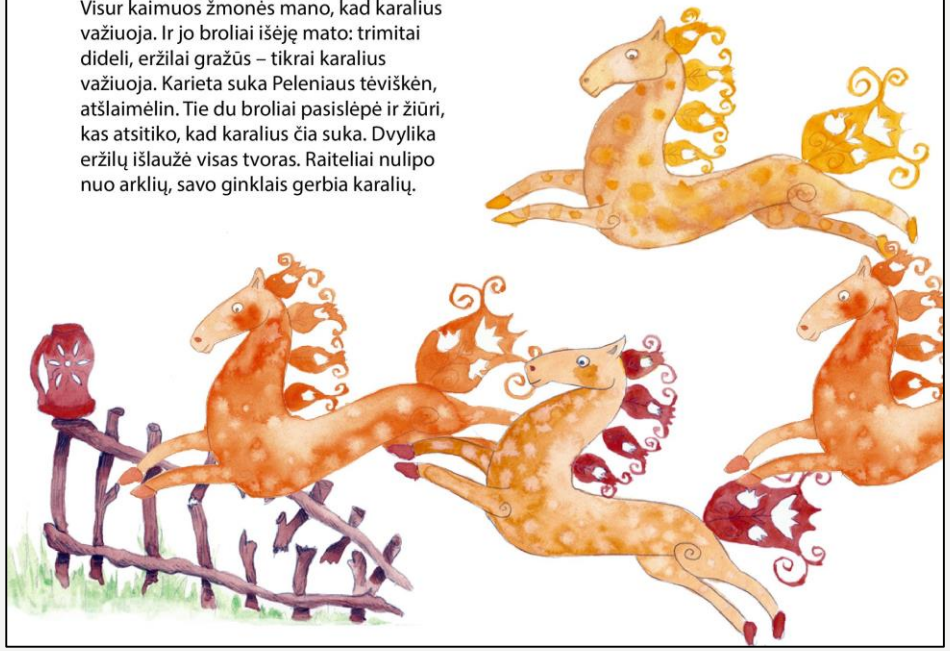

O broliai žiūri, kad Pelenius parvažiavo. Išlipo jis pasisveikinti, o karalienė su savo karališka karūna, apsitaisius kaip paprasta marti, nesididžiuodama pasibučiuoja su broliais, su brolienėm ir sako:
– Ar norite, kad aš jus apdovanočiau iki gyvos galvos, ar važiuosite pas mane? Šitie nesutinka – kurgi važiuos pas karalių. Tai ji jiems davė pilnus maišus aukso. Mat ji buvo užkeikta karalaitė.

Atsisveikino visus apdovanotus ir išvažiavo. Kada grįžo atgal, prie liepto, – ten buvo didžiausias geležinis tiltas. Kai atvažiavo ton vieton, kur jo obuolys buvo įlindęs, – ten buvo gražiausi rūmai, kokių nei pasakoj nėra. Gyveno jis karališkai, tačiau pelenų žarstyt nemetė, tik žarstė, kai pati nematė, nes ji jaudinosi, kad drabužius pelenuos išteps. Ir valdė jis savo karalystę laimingai iki mirties.

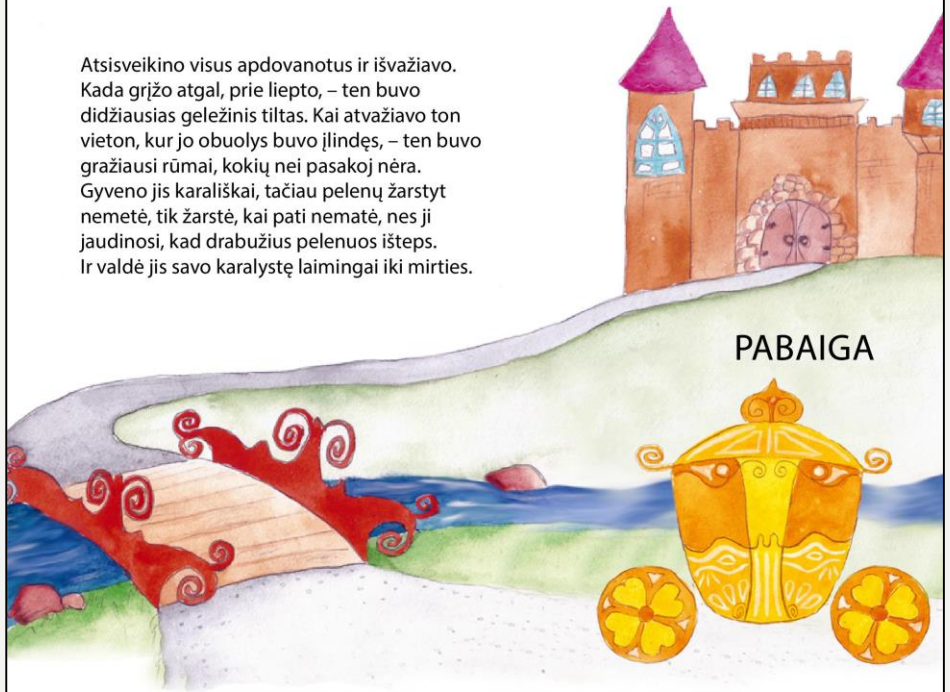

Pelenius ir pelytė

ĮVAIRIOS VEIKLOS VYKDYTOS PROJEKTO METU

BMX

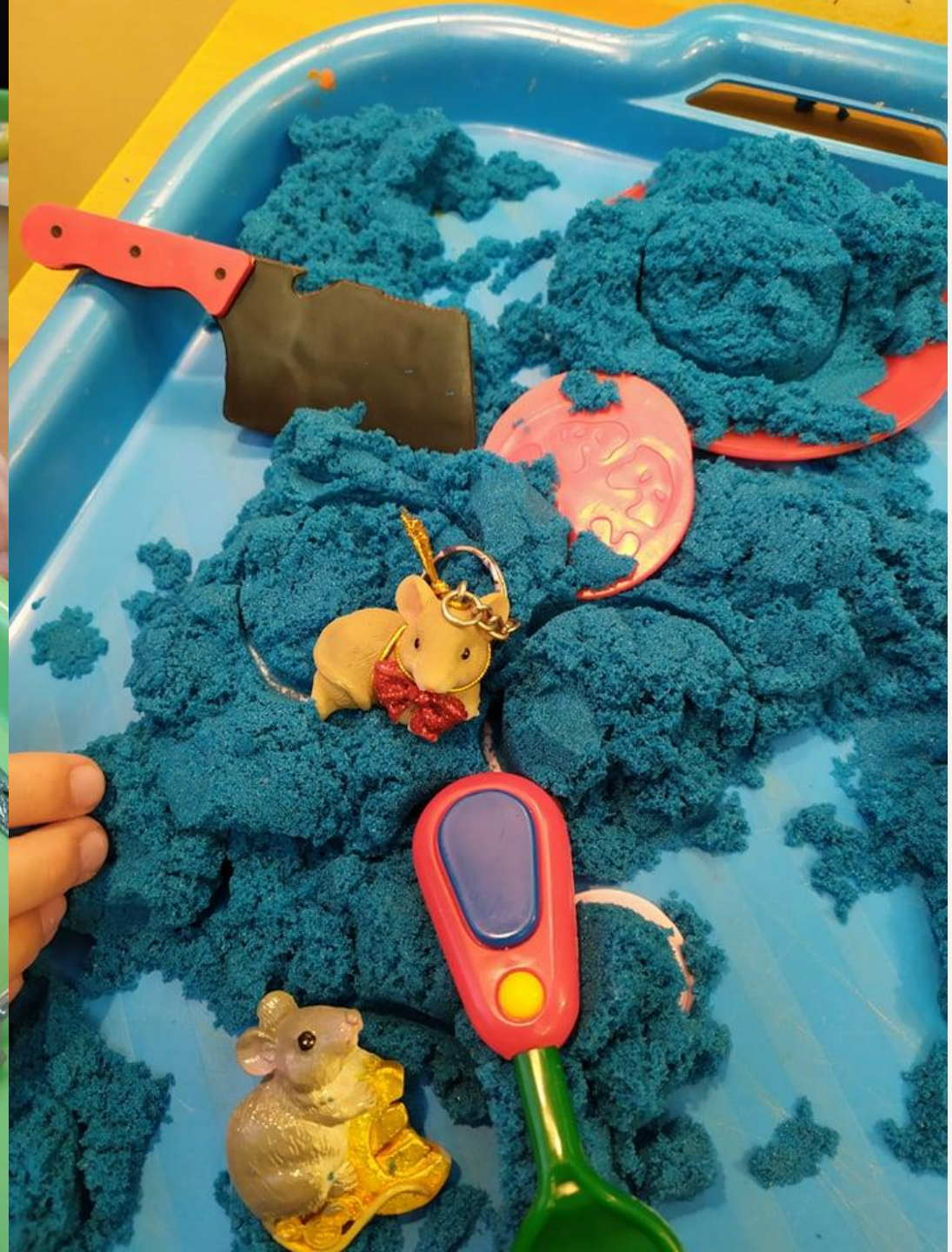

BMX

STRONG

GIOTTO
TURBO COLOR
24

GIOTTO
TURBO COLOR
24

GIOTTO
TURBO COLOR
24

GIOTTO
TURBO COLOR
24

LUKA

MIGLĖ

OLIVIJA

ADRIJA

KARILĖ

AUSTINA

IZABELĖ

LĖJA

GRUPIŲ APLINKOS PROJEKTO METU

BIBLIOTEKA
Č
A
C
B
D

PABALDUKA

KNYGŲ MEDIS

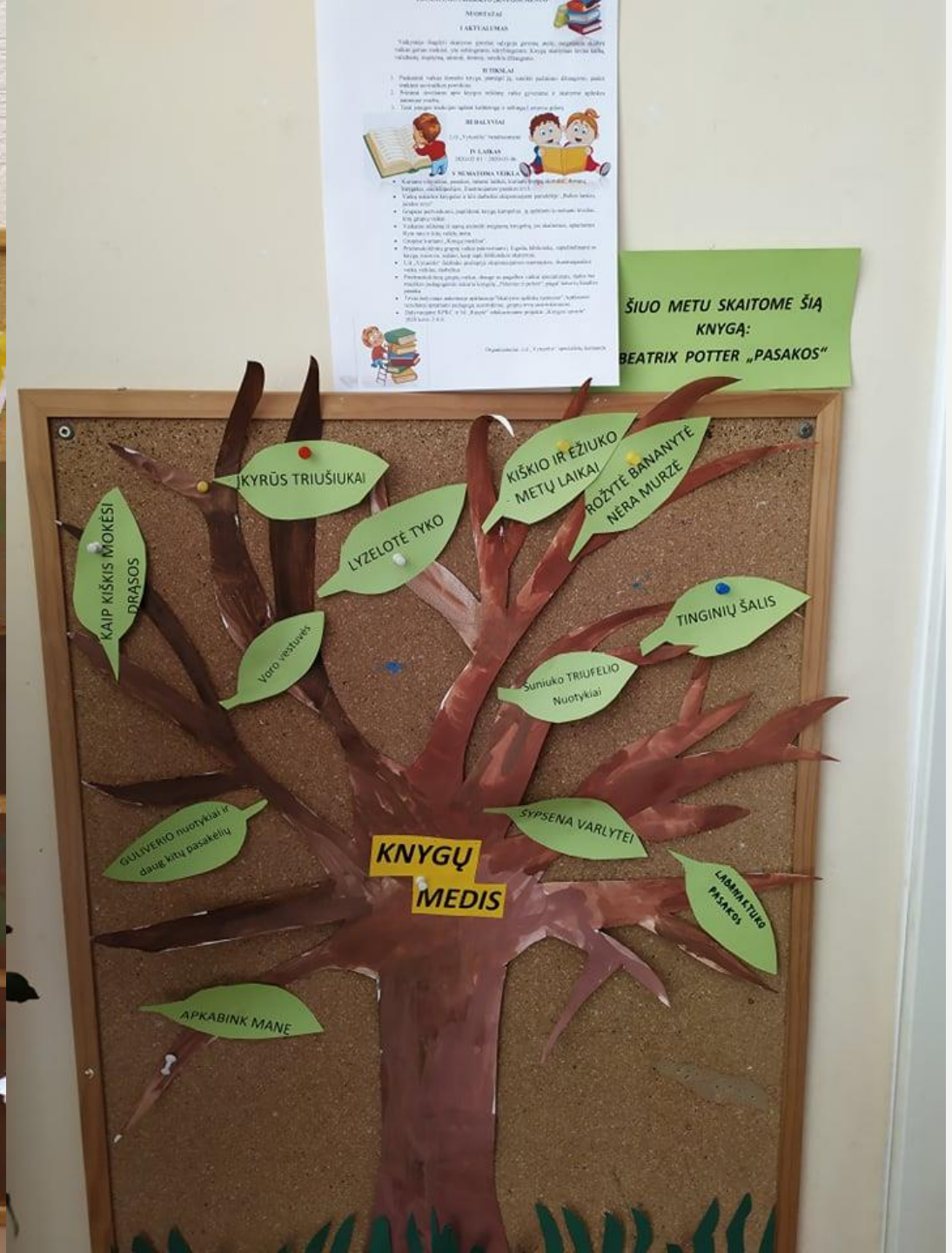
ŠIUO METU SKAITOME ŠIĄ KNYGĄ:
BEATRIX POTTER „PASAKOS“
KYRŪS TRIUŠIUKAI
KIŠKIO IR ĖŽIUKO METŲ LAIKAI
ROŽYTĖ BANANYTĖ NĖRA MURZĖ
KAIP KIŠKIS MOKĖSI DRĄSOS
LYZELOTĖ TYKO
TINGINIŲ ŠALIS
Varo vestuvės
Suniuko TRIUFELIO Nuotykiai
GULIVERIO nuotykiai ir daug kitų pasakėlių
SYPSENA VARLYTEI
KNYGŲ MEDIS
LABANAKTUKO PASAKOS
APKABINK MANE

PRIEŠMOKYKLINUKŲ
KELIONĖ Į BIBLIOTEKĄ

KELIONĖ
LIETUVA
Vaikų Žemė

LIETUVA

LUTUTĖ

Edukacinis projektas

KNYGOS MĖNUO

KAUNO LOPŠELIS-DARŽELIS „VYTURĖLIS“

2020 M.